

Zaļais publiskais iepirkums – tīrīšanas līdzekļi un pakalpojumi

Valters Toropovs

NONHAZCITY

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

Saturs

- Ievads, tēmas aktualitāte
- Tīrīšanas līdzekļi un pakalpojumi, to grupas
- Prasības ZPI
- Prasību izpildes verifikācijas veidi
- Produktu marķējumi, pavadošie dokumenti, to izmantošana ZPI

Ievads

ZPI mērķis ir veicināt tādu mazgāšanas līdzekļu un pakalpojumu izvēli, kas pēc iespējas samazinātu izmantoto līdzekļu nelabvēlīgo ietekmi uz cilvēka veselību un apkārtējo vidi

Aktualitāte

- Tīrīšanas līdzekļi satur savienojumus, kas var būt kairinoši vai kodīgi, it īpaši nonākot saskarsmē ar ādu, acīm vai ieelpojot
- Līdzekļiem var būt pievienotas atsevišķas funkcionālās piedevas (konservanti, aromatizatori, u.c.), kas var radīt nelabvēlīgus efektus uz veselību ilgtermiņā
- Līdzekļi vairumā gadījumu tiek lietoti telpās, kas pasliktina kopējo iekštelpu gaisa kvalitāti
- Tajos līdzekļos, kas atbilst ZPI prasībām minēto vielu nav vai tās ir pielietotas zemākās koncentrācijās

Tīrīšanas līdzekļi un pakalpojumi, to grupas

- Universālie tīrīšanas līdzekļi
- Sanitārie tīrīšanas līdzekļi
- Logu tīrīšanas līdzekļi
- Līdzekļi trauku mazgājamām mašīnām
- Līdzekļi trauku mazgāšanai ar rokām
- Veļas mazgāšanas un iepriekšējas apstrādes traipu tīrītāji veļas mazgājamām mašīnām
- Tīrīšanas pakalpojumi

Vispārējās prasības ZPI

- **Kīmiskās prasības** (ierobežojumi atsevišķu ķīmisko vielu esamībai izmantoto līdzekļu sastāvā)
- **Iepakojuma prasības** (precīzi norādījumi par dozēšanu, pareizs marķējums)
- **Dozēšanas prasības** (cik liels daudzums līdzekļa izmantojams noteiktam tīršanas apjomam)

Verifikācijas metodes

- Ekomarkējumi
- Līdzekļu tehniskā dokumentācija (drošības datu lapas)
- Produkta lietošanas apraksts un bīstamības marķējumi uz etiķetes

Vielas, kas nedrīkst atrasties produktu sastāvā

- Vielu saraksts definēts EK REACH regulas 59(10) pantā, atrodams tīmekļa vietnē <https://echa.europa.eu/candidate-list-table> (apraksts arī latviski)
- Sarakstā iekļautas vielas, kas ir mutagēnas, vēzi izraisošas, kaitīgas reproduktīvajai sistēmai vai ļoti noturīgas apkārtējā vidē
- Izmantojot sarakstu ikdienas darbā, vēlams to skatīt tiešsaistē iepirkuma brīdī (tas tiek regulāri papildināts)!

Name 	expand / collapse	EC no. 	CAS no. 	Date of inclusion 	Reason for inclusion 	Decision	IUCLID dataset	
Benzo[def]chrysene (Benzo[a]pyrene), Benzo[def]chrysene(Benzo[a]pyrene)		200-028-5	50-32-8	20/06/2016	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Carcinogenic (Article 57a) ☐ Mutagenic (Article 57b) ☐ Toxic for reproduction (Article 57c) ☐ PBT (Article 57 d) ☐ vPvB (Article 57 e) 	ED/21/2016		
1,3-propanesultone		214-317-9	1120-71-4	17/12/2015	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Carcinogenic (Article 57a) 	ED/79/2015		
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol (UV-327)		223-383-8	3864-99-1	17/12/2015	<ul style="list-style-type: none"> ☐ vPvB (Article 57 e) 	ED/79/2015		
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol (UV-350)		253-037-1	36437-37-3	17/12/2015	<ul style="list-style-type: none"> ☐ vPvB (Article 57 e) 	ED/79/2015		
Nitrobenzene		202-716-0	98-95-3	17/12/2015	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Toxic for reproduction (Article 57c) 	ED/79/2015		
<p>Perfluorononan-1-oic-acid and its sodium and ammonium salts</p> <p>Perfluorononan-1-oic-acid EC no.: 206-801-3 CAS no.: 375-95-1 </p> <hr/> <p>Sodium salts of perfluorononan-1-oic-acid EC no.: - CAS no.: -, 21049-39-8</p>		-	-	17/12/2015	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Toxic for reproduction (Article 57c) ☐ PBT (Article 57 d) 	ED/79/2015		

Drošības datu lapas (DDL)

- Ķīmiskos produktus un izstrādājumus pavadoša dokumentācija, kurā ir iekļauta vispusīga informācija par produkta sastāvu un drošu lietošanu
- Pieejama visiem produktiem, kas klasificēti kā bīstami vai satur bīstamas vielas
- Piegādātājam tā ir jānodrošina **bez maksas**, **īpaša pieprasījuma** un **latviešu valodā!**

DROŠĪBAS DATU LAPA

Cif krēms ar mikrodaļiņām cieto virsmu tīrīšanai

1. IEDAĻA. Vielas/maisījuma un uzņēmējsabiedrības/uzņēmuma apzināšana

1.1 Produkta identifikators

Produkta nosaukums	:	Cif krēms ar mikrodaļiņām cieto virsmu tīrīšanai
Produkta kods	:	8887393
Produkta apraksts	:	Šķidrās abrazīvās tīrītājs
Produkta veids	:	šķidrums
Citi identifikācijas veidi	:	Nav pieejams.

1.2 Vielas vai maisījuma attiecīgi apzinātie lietošanas veidi un tādi, ko neiesaka izmantot

Identificētie pielietojumi

Rūpnieciskie lietojumi. Atsevišķu vielu izmantošana vai to izmantošana preparātos* rūpniecības uzņēmumos
Patēriņa lietojumi. Privātas mājsaimniecības (= sabiedrība = patērētāji)
Profesionālie lietojumi. Visi sabiedrībai pieejamie pakalpojumi (pārvalde, izglītība, izklaide, pakalpojumi, amatnieku darbs)

1.3 Informācija par drošības datu lapas piegādātāju

Unilever Polska Sp. z o.o
Al. Jerozolimskie 134
02-305
Warszawa
POLIJA

Par šo DDL atbildīgās personas e- : Info.baltic@unilever.com
posta adrese

Nacionālā kontaktinformācija

Nav pieejams.

1.4 Tālruna numurs, kur zvanīt ārkārtas situācijās

Nacionālā konsultatīvā iestāde vai saindēšanās centrs

2. IEDAĻA. Bīstamības apzināšana

2.1 Vielas vai maisījuma klasificēšana

Produkta definīcija : Maisījums

Klasifikācija saskaņā ar regulu (EK) Nr. 1272/2008 [CLP/GHS]

Eye Dam./Irrit. 2 H319

Šis produkts ir klasificēts kā bīstams saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 un tās grozījumiem.

Sastāvdaļas ar nezināmu toksicitāti : Maisījuma procentuālā daļa, ko veido sastāvdaļa(s) ar nezināmu toksicitāti: 0 %
Sastāvdaļas ar nezināmu ekotoksicitāti : Maisījuma procentuālā daļa, ko veido sastāvdaļa(s) ar nezināmu bīstamību ūdens ekosistēmā: 0 %

Augstāk minēto R frāžu vai H formulējumu pilnu tekstu skatīt 16. nodaļā.

Lai iepazītos ar detalizētāku informāciju par simptomiem un ietekmi uz veselību, skat. 11. nodaļu.

2.2 Etiķetes elementi

Bīstamības pictogrammas :

Signālvārds :

Uzmanību

Bīstamības apzīmējumi :

Izraisa nopietnu acu kairinājumu.

Drošības prasību apzīmējumi

Vispārīgi :

P102 Sargāt no bērniem.

Profilakse :

Nav piemērojams.

Reakcija :

P305 IEKĻŪSTOT ACĪS:

P351 Uzmanīgi skalot ar ūdeni vairākas minūtes.

P338 Izņemiet kontaktlēcas, ja tās ir ievietotas un to ir viegli izdarīt.

Turpiniet skalot.

P337 + P313 Ja acu iekaisums nepāriet: lūdziet medicīnu palīdzību.

3. IEDAĻA. Sastāvs/informācija par sastāvdaļām

Viola/produkts : Maisījums

Produkta/sastāvdaļas nosaukums	Identifikatori	%	Klasifikācija		Veids
				Regula (EK) Nr. 1272/2008 [CLP]	
Calcium carbonate	RRN : 01-2119486795-18 EK:207-439-9 CAS : 471-34-1 Indekss:	>=10 - <25			[2]
Sodium Dodecylbenzenesulfonate	RRN : 01-2119489428-22 EK:246-680-4 CAS : 68411-30-3 Indekss:	>=5 - <7		Acute Tox. 4, H302 Skin Corr./Irrit. 2, H315 Eye Dam./Irrit. 1, H318 Aquatic Chronic 3, H412	[1]
Sodium carbonate	RRN : 01-2119485488-19 EK:207-838-8 CAS : 497-19-8 Indekss:	>=1 - <5		Eye Dam./Irrit. 2, H319	[1]
C12-15 Pareth-5	EK:	>=0.25 - <2.5		Eye Dam./Irrit. 1, H318	[1]

Versija: 1.0

Publicēšanas datums/Labojumā

datums: 05.01.2016

Iepriekšējās

publicēšanas datums: 00.00.0000

Atbilst Regulas (EK) Nr. 1907/2006 (REACH) II pielikumam, ņemot vērā Regulas (ES) Nr. 830/2015 grozījumus

Lappuse:4/17

	CAS : 68131-39-5 Indekss:			Aquatic Acute 1, H400 Aquatic Chronic 3, H412	
--	------------------------------	--	--	--	--

Vielas, kas nedrīkst atrasties produktu sastāvā (II)

- Papildus sarakstā esošajām vielām, produkta sastāvā arī nedrīkst atrasties jebkādas vielas ar noteiktām bīstamības īpašībām (koncentrācijās, kas pārsniedz 0,01% no produkta masas)
- Verifikācija – caur drošības datu lapās atrodamo informāciju

Produktā neiekļauj nevienu sastāvdaļu (vielu), kuras daudzums galaproduktā pārsniedz 0,01 masas procentu un kura klasificēta ar jebkuru bīstamības apzīmējumu vai riska frāzi vai to kombināciju, kā norādīts turpmākajā tabulā saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1272/2008 vai Direktīvu 67/548/EEK. Šie kritēriji neattiecas uz biocīdiem, kas atsevišķi aplūkoti turpmāk.

- EUH029, EUH031, EUH032 (saskaroties ar ūdeni vai skābēm, izdala toksiskas gāzes),
- R29, R31, R32 (saskaroties ar ūdeni vai skābēm, izdala toksiskas gāzes),
- H300, H301, H304, H310, H311, H330, H331, H370, H371, H372, H373 (toksisks, ar letālu iedarbību vai var izraisīt orgānu bojājumus),
- R23, R24, R25, R26, R27, R28, R65, R39/23, R39/24, R39/25, R39/26, R39/27, R39/28, R48/20, R48/21, R48/22, R48/23, R48/24, R48/25, R68/20, R68/21, R68/22 (toksisks, ļoti toksisks vai ar neatgriezenisku iedarbību),
- H317, H334 (sensibilizējošs), izņemot fermentus,
- R42, R43 (sensibilizējošs), izņemot fermentus,
- H340, H341 (mutagēns),
- R46, R68 (mutagēns),
- H350, H350i, H351 (kancerogēns),
- R40, R45, R49 (kancerogēns),
- H360D, H360F, H360FD, H360Fd, H360Df, H361f, H361d, H361fd, H362 (toksisks reproduktīvajai funkcijai),
- R60, R61, R62, R63, R64 (toksisks reproduktīvajai funkcijai),
- EUH070 (toksisks saskarē ar acīm),
- R39-41 (toksisks saskarē ar acīm),
- H400, H410, H411, H412 (izņemot smaržvielas), H413 (kaitīgs ūdens organismiem),
- R50, R50/53, R51/53, R52/53 (izņemot smaržvielas), R53 (kaitīgs ūdens organismiem),
- EUH059 (bīstams ozona slānim),
- R59 (bīstams ozona slānim).

KĪMISKĀ PRODUKTA DROŠĪBAS DATU LAPA
SĀSKAŅĀ AR ES REGULU 1907/2006/EK 31.pants
KLEEN CATERING BLITZ AVANTI

Datums: 02.09.2010
Izmaiņas: 27.02.2015
Versija: 3

1. Vielas/maisījuma un uzņēmējsabiedrības/uzņēmuma apzināšana

- 1.1 Produkta identifikators
KLEEN CATERING BLITZ AVANTI
- 1.2 Vielas vai maisījuma attiecīgi apzinātie lietojuma veidi un tādi, ko neiesaka izmantot
Trauku mazgāšanas līdzeklis profesionālai lietošanai.
- 1.3 Informācija par drošības datu lapas piegādātāju
KLEEN PURGATIS GmbH
Dieselstrasse 10, D-3212 Hiddenhausen, Germany
SIA "Anitra" filiāle "2T centrs"
Reģ. Nr. 50003045201
Piedrujas iela 7, Rīga, Latvija
tel. 67218766, fakss: 672187555, e-pasts: 2tcentrs@anitra.lv
- 1.4 Tālruņa numurs, kur zvanīt ārkārtas situācijās
Ātrā medicīniskā palīdzība, 112
Valsts Toksikoloģijas Centrs, 67042468

2. Bīstamības apzināšana

- 2.1 Vielas vai maisījuma klasificēšana
Atbilstoši aktuālām EK vadlīnijām netiek klasificēts kā bīstams.
- 2.2 Etiķetes elementi
Nav.
- 2.3 Citi apdraudējumi
Maisījums atbilst PBT un vPvB kritērijiem

3. Sastāvs/informācija par sastāvdaļām

- 3.1 Vielas ALKYL BENZENE SULFONATE 1 – <5%
EINECS: 270-115-0 CAS: 68411-30-3 Xn: R22; Xi: R38; Xi: R41
Acute Tox. 4: H302; Eye Dam. 1: H318; Skin Irrit. 2: H315
* SODIUM LAURYL ETHER SULFATE 1 - <2%
EINECS: 500-234-8 CAS: 68891-38-3 Xi: R36/38
Skin Irrit. 2: H315; Eye Dam. 1: H318; Aquatic Chronic 3: H412

Regula (EK) Nr.648/2004 par mazgāšanas līdzekļiem / Sastāvdaļu marķēšana

ECO GRĪDĀM

1. MAISĪJUMA UN UZŅĒMUMA APZINĀŠANA:

Maisījuma tirdzniecības nosaukums

ECO GRĪDĀI

Maisījuma pielietojums

Grīdu mazgāšanas līdzeklis

Ražotājs

AS „SPODRĪBA”

Ražotāja adrese

Dzirnavu 1, Dobeles, Latvija

Pasta indekss

LV-3701

Tālrunis

+37163723315

Fakss

+371 637 81717

E-pasts, mājas lapa

www.seal.lv, info@seal.lv

Kompetentā persona

ludmila@spodriba.lv

Ārkārtējās situācijās zvanīt:

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests: 112

Valsts toksikoloģijas centrs: 67042468

Zāļu un saindēšanās informācijas centrs:

6 7042473 (visu diennakti)

2. BĪSTAMĪBAS APZINĀŠANA.

2.1. Vietas vai maisījuma klasificēšana: Nav klasificēts kā bīstams.

pēc Direktīvas 1999/45/EK [DSD]:

2.2. Etiķetes elementi: S2 Sargāt no bērniem

Bīstamības paziņošana un

drošības prasību apzīmējumi saskaņā ar

Direktīvu 1999/45/EK [DSD]:

3. SASTĀVS/ INFORMĀCIJA PAR SASTĀVDAĻĀM:

Ref. No.	Sastāvdaļas nosaukums	Koncentrācija, %	Klasifikācija pēc Direktīvas 67/548/EEK	Klasifikācija pēc Regulas (EK) 1272/2008
02-2119831120-58-0000	Alcohol, ethoxylate	>1<10	Xn Kaitīgs R22 kaitīgs norijot R38 kairina ādu	H315 Skin Irrit.2 H302 Acute Tox.4

4. PIRMĀS PALĪDZĪBAS PASĀKUMI:

Ja produkts tiek ieelpots:

Neattiecas uz šo gadījumu – produkts nav gaistošs.

Ja produkts nokļūst uz ādas:

Mazgāt ar ūdeni.

Ja produkts nokļūst acīs:

Ja nokļūst acīs, mazgāt ar lielu daudzumu ūdens.

Ja produkts tiek norīts:

Ja norīts, nekavējoties meklēt medicīnisku palīdzību un uzrādīt iepakojumu vai tā marķējumu.

Ekomarķējumi

Oficiālie ekomarķējumi

Bra Miljöval

Ražotāju pašizveidoti marķējumi

Produkta bīstamības marķējumi

Sprādzienbīstams

Viegli uzliesmojošs

Spēcīgs oksidētājs

Gāze zem spiediena

Kodīgs/korozīvs

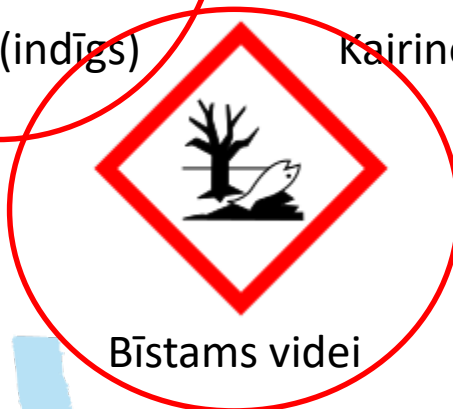
Toksisks (indīgs)

Kairinošs/kaitīgs

Bīstams veselībai

Bīstams videi

Tīrīšanas pakalpojumi

- Pretendentam jāsniedz pakalpojumi videi nekaitīgā veidā. Kā atbilstības pierādījums tam var kalpot vides pārvaldības sistēmas esamība pretendenta uzņēmumā (piem. EMAS vai ISO 14001). Pretendentam nodarbinātais personāls regulāri jāapmāca un jāceļ tā kvalifikācija
- Attiecībā uz izmantotajiem produktiem attiecas tieši tie paši kritēriji, kā jau tika aprakstīts attiecībā uz ZPI dažādām tīrīšanas līdzekļu grupām
- Uzņēmējam regulāri jāsniedz pārskati par izmantoto līdzekļu specifiku un daudzumu. Ja tiek uzsākta jaunu līdzekļu lietošana, uzņēmējam jāiesniedza atbilstoša informācija par to atbilstību sākotnējām tehniskajām specifikācijām

Kopsavilkums

- Pamatā ZPI prasības tīrīšanas līdzekļiem balstās uz ķīmiskajiem un iepakojuma atbilstības kritērijiem
- Kritēriju pārbaude notiek pārlicinoties par atrodamo informāciju uz iepakojuma, ekomarkējumu esamību vai produkta sastāvu pēc DDL
- Informācija jāvērtē uzmanīgi, salīdzinot ar izstrādātajām ZPI vadlīnijām, lai iepirktais produkts vai pakalpojums tiešām atbilst prasītajam

Paldies par uzmanību!

Jautājumi, komentāri?

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības
ministrija

EUROPEAN
REGIONAL
DEVELOPMENT
FUND

NONHAZCITY